

TYGODNIK WILEŃSZCZYZNY

www.tygodnik.lt

DZIŚ

w numerze m. in.

- Nauczyciel Roku w Wilnie **str. 2**
- Gitanas Nausėda zaprosił papieża Leona XIV na Litwę **str. 3**
- Przychodnia w Solecznikach zmienia swoje oblicze **str. 4**

Rota

- Wileńska Filia UwB po raz 19. zainaugurowała rok akademicki **str. 1**

- Tradycyjny odpust i święto plonów w Kamionce **str. 1**
- Upamiętnienie rocznicy bitwy pod Kircholmem w Glinciszkach **str. 2**

PRENUMERATA 2025

Do 19 października trwa prenumerata na listopad 2025 roku.

Za 1,93 euro – miesięcznie za 23,12 euro – rocznie (indeks 0233); dla emerytów i osób niepełnosprawnych – 1,85 euro – miesięcznie za 22,18 euro – rocznie. (indeks 0322)

W KAŻDYM NUMERZE:

ROTA

DODATEK
HISTORYCZNO-PATRIOTYCZNY
DLA POLAKÓW NA LITWIE

Wyjątkowy koncert w hołdzie dwóm wybitnym twórcom w Nowej Wilejce

Połączył nas wszystkich polonez...

FOT. ARCHIWUM OJCOWIZNY

W październikowe, niedzielne popołudnie w sali Centrum Kultury w Nowej Wilejce rozbrzmiały dźwięki poloneza. Nie był to jednak zwyczajny koncert. To było spotkanie pokoleń i narodów — hołd dla dwóch wybitnych twórców: Michała Kleofasa Ogińskiego i Mikołaja Konstantego Čiurlionisa.

Rok 2025 przyniósł podwójne święto – 260. rocznicę urodzin Ogińskiego i 150. rocznicę Čiurlionisa. Choć dzieliło ich stulecie, obaj potrafili przemawiać jednym

językiem – językiem sztuki, wolności i miłości do ojczystej ziemi. Właśnie ta duchowa więź stała się inspiracją do koncertu „Polonez,

(Dokończenie na str. 6)

Uroczyste otwarcie odnowionego targowiska w Rudominie

Miejsce nie tylko dla handlu

4 października nastąpiło oficjalne otwarcie odnowionego targowiska w Rudominie. Ten popularny wśród mieszkańców rejonu wileńskiego, i nie tylko, obiekt przeszedł wielką metamorfozę – poprawił się komfort i sprzedawców, i kupujących. Ponadto rynek zachwyca nowoczesnym otoczeniem. Niewątpliwie stanie się jedną z wizytówek Rudomina.

(Dokończenie na str. 5)

W Wielkiej Rzeszy otwarto nowy dom mieszkalnictwa grupowego

Przytulne i komfortowe warunki

W piątek, 3 października, w miejscowości Wielka Rzesza oficjalnie otwarto grupowy dom mieszkalny, przeznaczony dla osób w wieku produkcyjnym z niepełnosprawnością intelektualną i (lub) psychiczną.

(Dokończenie na str. 5)

Wystartował plebiscyt „Polak Roku 2025”

Zgłosić kandydata można na dwa sposoby

Rusza 28. edycja Plebiscytu Czytelników „Polak Roku 2025”. Trwa etap zgłaszania kandydatów przez Czytelników. Spośród zgłoszonych kandydatów Kapituła Konkursu wybierze 10 nominatów do tytułu „Polaka Roku 2025” w tajnym głosowaniu.

Plebiscyt Czytelników „Polak Roku”, organizowany corocznie przez redakcję „Kuriera Wileńskiego”, wyróżnia tych, którzy poprzez swoją działalność aktywnie wspierają społeczność Polaków na Litwie.

Kandydatów mogą zgłaszać Czytelnicy, ale też instytucje i firmy, przysyłając imię, nazwisko

oraz krótkie uzasadnienie. Zgłoszenia (listownie lub mailowo) przyjmowane są do 31 października 2025 r.

Kapituła Konkursu, złożona

z dotychczasowych laureatów, w tajnym głosowaniu wybierze dziesięciu finalistów. W drugim etapie o zwycięzcy zdecydują wspólnie Kapituła Konkursu i Czytelnicy. Osoby, które już wcześniej zdo-

ły tytuł, według Regulaminu Konkursu nie mogą być zgłaszane ponownie.

Z każdym finalistą będzie przeprowadzony specjalny wywiad, w którym nominaci mogli zaprezentować się Czytelnikom, przedstawić swoją pozycję i poglądy na sprawy Polaków na Litwie.

Zgłosić kandydata można pocztą lub drogą elektroniczną. Adresy: „Kurier Wileński”, Birbinių 4A,

LT-02121 Wilno, Litwa z dopiskiem: „Polak Roku 2025” lub drogą elektroniczną na adres: reklama@kurierwilenski.lt

Fot. Redakcja „KW”

Wiadomo, kiedy zostanie zapalona wileńska choinka

Do rozpoczęcia wileńskiej sezonu bożonarodzeniowego pozostały zaledwie dwa miesiące. Choć organizatorzy, jak zawsze, trzymają w tajemnicy wygląd głównej choinki miasta, ujawniono jednak datę jej zapalenia.

W tym roku wileńska choinka na Placu Katedralnym zostanie zapalona w sobotę 29 listopada. Można się spodziewać, że jak co roku, wydarzeniu towarzyszyć będzie uroczysty program, w tym tradycyjny już koncert. Rozpoczęcie wydarzenia zaplanowano na godzinę 19.00.

Tego dnia w Wilnie rozpocznie się tradycyjny okres bożonarodzeniowy, podczas którego mieszkańcy zostaną zaproszeni na różnorodne świąteczne atrakcje, a także na jarmark bożonarodzeniowy.

Chociaż nie jest jeszcze jasne, jaki będzie główny motyw i styl choinki, wiadomo, że w tym roku będzie ona żywa. Niedawno organizatorzy ogłosili, że poszukują żywej choinki, którą sami mieszkańcy mogliby przekazać miastu.

Mieszkańcy posiadający od-

powiednią jodłę proszeni są o przesłanie jej zdjęć z kilku ujęć, podanie przybliżonej wysokości, grubości pnia, adresu i danych kontaktowych. Informacje należy przesłać e-mailem na adres info@lumideja.lt do 15 października.

Fot. Katarzyna Szot

Zmiana w przelewach bankowych. Ma zmniejszyć skalę oszustw

Bank Litewski przypomina, że w przyszłym tygodniu w strefie euro wejdzie w życie zmiana w systemie płatności, zgodnie z którą instytucje finansowe świadczące te usługi będą zobowiązane do weryfikacji, czy przelewane środki dotrą do prawdziwego odbiorcy.

Według Evaldasa Ruzgysa, członka zarządu Banku Litewskiego, doświadczenia krajów, które już wdrożyły ten system, pokazują, że taka procedura pomaga zmniejszyć skalę oszustw.

Od 9 października za każdym razem, gdy osoba będzie chciała dokonać przelewu, instytucje świadczące usługi płatnicze będą musiały sprawdzić, czy imię, nazwisko lub nazwa firmy wskaza-

nego odbiorcy są zgodne z danymi osoby lub firmy, do której należy wskazany numer konta.

Według Banku Litewskiego, nowa procedura pomoże również uniknąć błędów w przypadku przypadkowego wprowadzenia nieprawidłowego numeru konta IBAN należącego do innego dostawcy usług.

W przypadku otrzymania komunikatu, że wskazane imię, nazwisko lub nazwa odbiorcy jest zgodne, system powiadomi o skorygowaniu informacji. Powiadomienia będą wyświetlane w systemie bankowości internetowej dostawcy usług płatniczych, aplikacji mobilnej, a osoby fizyczne będą również informowane o wynikach weryfikacji w placówkach

podczas procesu płatności, także podczas dokonywania płatności, osoby dokonujące płatności zostaną poinformowane o wynikach weryfikacji w oddziałach fizycznych.

Na podst. lb.lt

Nauczyciel Roku w Wilnie

Wśród wyróżnionych jest Polka

Z okazji zbliżającego się Dnia Nauczyciela wileński samorząd tradycyjnie nagrodził nauczycieli za ich osiągnięcia, kreatywność, miłość do pracy i wspólnotowość. W gronie uhonorowanych znalazła się Polka – nauczycielka języka litewskiego z Progimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie.

Uroczystość uhonorowania wileńskich pedagogów odbyła się już po raz dziewiąty. Podczas czwartkowego koncertu wyróżnionym pedagogom wręczono osobiste ekslibrisy i bony pieniężne o wartości tysiąca euro.

W tym roku społeczność oświatowa, rodzice i uczniowie zgłosili do konkursu 94 kandydatów (71 nauczycieli i 23 dyrektorów). Spośród nich samorząd wyłonił 12 laureatów – 10 nauczycieli i 2 kierowników placówek oświatowych.

Wśród uhonorowanych jest Polka – nauczycielka języka litewskiego Elżbieta Stankevičienė, z domu Granicka, z Progimnazjum im. Jana Pawła II w Wilnie. Została doceniona za łączenie społeczności szkolnej, przywództwo i inspirację dla innych. Za kreatywność i innowacje, które zmieniły tradycyjne podejście do nauczania języka litewskiego i literatury.

Nagrodzono też czterech najaktywniejszych nauczycieli, biorących udział w projekcie „Wilno jest szkołą”.

Brakuje 1,5 tys. policjantów. „To zatrważająca liczba”

Od 2018 roku liczba policjantów na Litwie zmniejszyła się o tysiąc, a obecnie w systemie brakuje około 1,5 tysiąca funkcjonariuszy – mówi Generalny Komisarz Policji Arūnas Paulauskas.

„Policji brakuje około 1500 osób. Faktem jest, że od 2018 roku policja zmniejszyła się o tysiąc funkcjonariuszy: z 8200 do 7200 funkcjonariuszy pełniących służbę” – powiedział Paulauskas w wywiadzie dla radia LRT.

Podkreślił, że „ta liczba jest zatrważająca, gdyż cały szereg usług, które świadczymy społeczeństwu, zaczyna zawodzić, ich jakość się pogarsza, reakcja na incydenty pogarsza się, maleje liczba funkcjonariuszy patrolujących ulice, bo ich brakuje”.

Według szefa policji, spadek liczby funkcjonariuszy wynika z kilku przyczyn. Przede wszystkim, nie udaje się przyciągnąć nowych pracowników. Paulauskas zwrócił też uwagę na to, że utrzymanie doświadczonych funkcjonariuszy w pracy stanowi wyzwanie. Podkreślił, że ci policjanci często odchodzą ze służby coraz wcześniej, aby znaleźć inną, bardziej atrakcyjną pracę.

Szef policji rozważał, że problem niedoboru funkcjonariuszy mógłby zostać przynajmniej częściowo rozwiązany dzięki poprawkom do Statutu Służby Wewnętrznej, złożonym w Sejmie. W tym projekcie nowelizacji ustawy znajduje się m.in. inicjatywa wypłacania funkcjonariuszom dodatków za określony okres służby w policji, tj. 25 lat.

Fot. Wiktor Jusiel

TYGODNIK
WILEŃSZCZYZNY

Wydanie internetowe:
www.tygodnik.lt

Zespół
redakcyjny:
Jan Lewicki
Teresa Strumiło

Współpraca:
Monika Urbanowicz

Zygmunt Żdanowicz,
radny samorządu
rejonu wileńskiego

Opracowanie komputerowe:
Sławomir Subotowicz

Wydawca:
ZSA „Rejspa” Kalvines 5,
Sužany, rejon wileński
Kolegium redakcyjne

Adres do korespondencji:
LT-09318 Wilno
tel./fax 275-31-66, e-mail: rejspa@rejspa.lt

„Zadanie współfinansowane ze środków Kancelarii Senatu w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku”.

Gitanas Nausėda zaprosił papieża Leona XIV na Litwę

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda, który przebywał z wizytą we Włoszech, spotkał się w poniedziałek, 6 października, w Watykanie z papieżem Leonem XIV. Podczas spotkania prezydent zaprosił papieża do złożenia wizyty na Litwie w 2027 roku.

„To będzie niezwykle rok dla Litwy. Podczas naszej prezydentury w Radzie Unii Europejskiej będziemy obchodzić ważne rocznice – stulecie stosunków dyplomatycznych między Litwą a Stolicą Apostolską, stulecie koronacji obrazu Matki Boskiej Ostrobramskiej, stulecie śmierci bł. arcybiskupa Jurgisa Matulaitisa. Wasza wizyta w naszym katolickim kraju, Ojciec Święty, byłaby wielkim

darem i wzmocnieniem” – mówił prezydent.

Podczas spotkania prezydent podziękował także papieżowi za apele o zaprzestanie agresji na

Ukrainie, wysiłki na rzecz powrotu do domu nielegalnie deportowanych ukraińskich dzieci i wsparcie dla ofiar wojny.

Fot. Radio Watykańskie

Pożar trzech aut na parkingu w Nowej Wilejce

W wileńskiej dzielnicy Nowa Wilejka wybuchł pożar samochodu. Ogień uszkodził też dwa inne auta. Podejrzewa się podpalenie.

Jak donosi stołeczna policja, w czwartek, 2 października, w

nocy na parkingu przy ul. Linksmoji w Wilnie wybuchł pożar w samochodzie marki Fiat Doblo (2013 rok produkcji). Auto spłonęło.

Ponadto ogień uszkodził zaparkowane obok dwa samochody

– marki Škoda Superb (2019 rok produkcji) i marki Chrysler Town&Country (2017 rok produkcji).

Podejrzewa się podpalenie. Straty są ustalane. Sprawą zajęła się policja.

Na podst. tv3.lt

Zaginiony grzybiarz znaleziony martwy

Zaginiony grzybiarz, którego poszukiwano w rejonie orańskim, został znaleziony martwy – poinformował 3 października Główny Komisariat Policji Okręgu Olickiego.

Już wcześniej policja informowała, że mężczyzna 29 września wyszedł z domu we wsi Perloja i dotychczas nie wrócił. Prawdo-

podobnie udał się on na grzyby i zaginął.

W trakcie poszukiwań zaginionego policjanci przeszukali teren leśny, sprawdzili możliwe miejsca pobytu mężczyzny w rejonie orańskim i Oranach, użyto policyjnego drona, wykorzystano służbowych psów.

Na podst. ELTA

Musk jest w połowie drogi do zostania pierwszym na świecie bilionerem

Najbogatszy człowiek świata, miliarder Elon Musk, jest już prawie w połowie drogi do zostania pierwszym bilionerem na świecie, poinformował magazyn Forbes.

Szef Tesli i SpaceX na krótko stał się pierwszą osobą, której majątek netto przekroczył 500 mld dolarów netto po tym, gdy po nieudanej działalności politycznej

odbiły się akcje jego firmy produkującej pojazdy elektryczne, a także odnotował inne zyski.

W środę, 1 października, wartość aktywów 54-letniego Muska osiągnęła 500,1 mld dolarów, a potem spadła do 499,1 mld dolarów, podał Forbes, monitorujący stan majątku miliarderów.

Forbes nie wyklucza, że jeśli Musk utrzyma dotychczasowe

tempo, to w 2033 roku może zostać pierwszym na świecie bilionerem.

Za nim plasują się Larry Ellison, prezes Oracle, z majątkiem netto w wysokości 350,7 mld dolarów netto, oraz Mark Zuckerberg, prezes Meta, którego majątek Forbes szacuje na 245,8 mld dolarów.

Na podst. delfi.lt

Szczepionka przeciw grypie dotarła na Litwę. Kto może zaszczepić się bezpłatnie?

Grypa to niebezpieczna infekcja dróg oddechowych, która może powodować poważne powikłania, a jej sezon już się rozpoczął. Dlatego Państwowa Kasa Chorych przypomina, że osoby z grup ryzyka mogą zaszczepić się bezpłatnie, i zaprasza do zaplanowania wizyty u lekarza. Szczepionki przeciw grypie zakupione wiosną dotarły już na Litwę i są dystrybuowane do placówek medycznych.

Kasa Chorych zakupiła na ten sezon grypowy 223 tys. dawek szczepionki „Vaxigrip” za prawie

770 tys. euro z Funduszu Obowiązkowego Ubezpieczenia Zdrowotnego. Szczepionka dotarła już na Litwę i w ciągu października powinna zostać rozdyskrebowana do ponad 540 placówek medycznych, zgodnie z ich wcześniej ustalonymi potrzebami.

Bezpłatnie przeciw grypie mogą się zaszczepić: dzieci w wieku 2-7 lat, kobiety w ciąży, osoby w wieku 65 lat i starsze, pensjonariusze zakładów opieki, osoby przewlekle chore, pracownicy placówek służby zdrowia, studenci kierunków nauk o zdro-

wiu, których praktyczna część studiów odbywa się w placówkach medycznych.

Aby bezpłatnie zaszczepić się przeciwko grypie, osoby z wymienionych grup ryzyka powinny zgłosić się do przychodni, w której są zarejestrowane. Zachorowalność na grype jest zazwyczaj najwyższa w okresie styczeń-luty, dlatego zaleca się jak najszybciej zaszczepić. Po konsultacji z lekarzem rodzinnym możliwe jest jednocześnie zaszczepienie się przeciwko grypie i COVID-19.

Na podst. ligoniukasa.lrv.lt

Samorządy na celowniku cyberprzestępców

W ostatnich tygodniach września do mieszkańców i samorządów były rozsyłane fałszywe e-maile, podszywające się pod sejmowy Komitet Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony (NSGK) oraz Partii Wolności, poinformowało Narodowe Centrum Cyberbezpieczeństwa.

Jak podano, fałszywe maile były rozsyłane 18 i 23 września.

Według Centrum, fałszywe listy zapraszały administracje samorządów do przeprowadzenia badania ankietowego wśród mieszkańców z prośbą o przedstawienie informacji na temat rzekomego udziału obywateli Litwy w misji pokojowej na Ukrainie.

Ponadto kłamano, że samorządy miały przeprowadzić badanie ankietowe w dniach 22-30 września 2025 r. W e-mailach zachęcano przedstawicieli samorządów do korzystania z oficjalnych kanałów komunikacji samorządów – stron internetowych, portali społecznościowych i lokalnych mediów. Listy o podobnej treści były również wysyłane pod przykrywką Partii Wolności.

Kiedy Narodowe Centrum Cyberbezpieczeństwa skontaktowało się z sejmowym Komitetem Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony i Partią Wolności, okazało się, że treść listów została sfałszowana, ponieważ żadna z tych instytucji nie prowadzi obecnie takich badań.

Na podst. nksc.lt

LEA: w Polsce paliwo jest tańsze niż na Litwie

W minionym tygodniu ceny paliw na Litwie nadal rosły – benzyna zdrożała o 0,4 proc., a oleju napędowego o 0,6 proc. – poinformowała Litewska Agencja Energetyczna (LEA).

Według agencji, 29 września litr benzyny na stacjach benzynowych kraju kosztował średnio 1,41 euro, a oleju napędowego – 1,48 euro. Różnica między cenami oleju napędowego i benzyny na Litwie zmniejszyła się i we wrześniu wyniosła 7–9 centów.

W ubiegłym tygodniu średnie ceny benzyny na Litwie, w Polsce i Niemczech wzrosły o 0,1–2 proc., podczas gdy w Estonii i na Łotwie spadły odpowiednio o 0,4 i 0,3proc.

W ciągu miesiąca cena benzyny wzrosła o 0,9–1,7 proc. we wszystkich porównywanych krajach, z wyjątkiem Estonii, gdzie spadła o 9,4 proc.

W Polsce litr benzyny kosztuje obecnie 1,39 euro – czyli o 2 eurocenty taniej niż na Litwie. W Estonii i na Łotwie średnie ceny benzyny wynoszą obecnie odpowiednio 1,42 euro/l i 1,54 euro/l.

Natomiast średnie ceny oleju napędowego wzrosły w minionym tygodniu o 0,4–1,7 proc. we wszystkich analizowanych krajach, z wyjątkiem Łotwy, gdzie dyzelska staniała o 0,4 proc.

W ciągu miesiąca ceny oleju napędowego wzrosły o 0,9–5,1 proc. we wszystkich analizowanych krajach, z wyjątkiem Estonii, gdzie cena spadła o 7,5 proc.

W Polsce olej napędowy kosztuje średnio 1,40 euro/l, czyli o 8 centów taniej niż na Litwie, podczas gdy w Estonii i na Łotwie ceny wynoszą odpowiednio 1,29 euro/l i 1,52 euro/l.

Na podst. ena.lt

NOWINY znad Solczy

Wspólny projekt gminy Suwałki i rejonu solecznickiego

Czysta woda dla każdego

W dobie narastających wyzwań klimatycznych i rosnącej świadomości ekologicznej, dostęp do czystej wody staje się nie tylko kwestią zdrowia, lecz także obowiązkiem wobec przyszłych pokoleń. Odpowiedzią na te wyzwania jest projekt „Czysta woda dla każdego”, realizowany przez gminę Suwałki we współpracy z rejonem solecznickim oraz spółką Tvarkyba.

23 września br. w Suwałkach odbyło się spotkanie grup roboczych projektu.

Celem nadrzędnym przedsięwzięcia jest ograniczenie szkód środowiskowych poprzez eliminację źródeł zanieczyszczeń wód gruntowych i powierzchniowych, poprawę jakości wody pitnej oraz rozwój edukacji ekologicznej.

Projekt skupia się na dwóch kluczowych obszarach - redukcji zanieczyszczeń i poprawie jakości wody oraz edukacji mieszkańców, zwłaszcza młodzieży, w zakresie ochrony wód dorzecza Niemna.

Partner projektu, spółka Tvarkyba, odpowiada za szereg działań praktycznych i edukacyjnych, które mają realnie wpłynąć na stan środowiska w obu regionach.

Wśród najważniejszych działań znalazły się: organizacja konferencji otwierającej projekt; zakup nowoczesnego samochodu asenizacyjnego (cysterna 10 000 l) do odbioru nieczystości; zakup pojazdu specjalistycznego z wyposażeniem hydrodynamicznym do usuwania zatorów w systemach wodno-kanalizacyjnych; warsztaty ekologiczne dla 30 uczniów z Polski i Litwy, podczas których młodzież odkryje, jak zanieczyszczenia wpływają na życie w kropli wody; piknik ekologiczny z edukacyjnymi stoiskami, m.in. o tym czego nie wrzucać do kanalizacji, jak ograniczać zużycie wody i jak korzystać z deszczówki w gospodarstwie domowym; współpraca przy opracowaniu metodologii wykorzystywania nieczynnych szamb do zbierania wody deszczowej na potrzeby gospodarcze.

Łączna wartość projektu wynosi 1 802 300,89 euro, z czego 1 441 840,71 euro stanowi dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR).

Budżet spółki TVARKYBA opiewa na 613 587,64 euro, w tym 490 870,11 euro pochodzi z dofinansowania.

Realizacja projektu „Czysta woda dla każdego” to nie tylko inwestycja w infrastrukturę, ale przede wszystkim inwestycja w zdrowie i przyszłość mieszkańców. Dzięki wspólnym działaniom gminy Suwałki i rejonu solecznickiego możliwe będzie skuteczniejsze oczyszczanie wód, ograniczenie zanieczyszczeń oraz zwiększenie świadomości ekologicznej lokalnych społeczności.

Samorząd Rejonu Solecznickiego sprawnie i skutecznie realizuje projekty inwestycyjne

Od sieci wodociągowych po centrum nauki

Realizując projekty inwestycyjne, Samorząd Rejonu Solecznickiego dąży do zapewnienia sprawnej polityki regionalnej, zrównoważonego rozwoju rejonu, wspierania innowacji, budowania silnej wspólnoty, otwierania nowych perspektyw oraz poprawy jakości życia mieszkańców.

6 października tematy te omówiono podczas wizyty wiceministra spraw wewnętrznych Vaidotasa Jakštasa w rejonie solecznickim. Towarzyszyła mu kierownik grupy ds. polityki regionalnej Rasa Tamulevičiūtė. W spotkaniu uczestniczyli mer rejonu solecznickiego Zdzisław Palewicz i wicemer Józef Rybak, dyrektor administracji Grzegorz Jurgo, kierownik wydziału inwestycji i planowania strategicznego administracji samorządu Donata Ašmankevičienė oraz specjalistki Violeta Zdanovičienė i Olga Woroniecka.

Samorząd Rejonu Solecznickiego posiada duże doświadczenie w realizacji projektów i podejmuje się nie tylko przedsięwzięć ogłaszanych na szczelnie państwowym, ale również aktywnie uczestniczy w działalności międzynarodowej, wybierając na partnerów samorządy z Polski. Najważniejszy wskaźnik – ani razu nie zaistniała potrzeba zwrotu środków z powodu nieudanego projektu; wręcz przeciwnie – samorząd występował o zwiększenie finansowania.

Obecnie Samorząd Rejonu Solecznickiego realizuje około 30 projektów znajdujących się na różnych etapach: część jest już wdrażana, dla innych złożono wnioski, a kolejne są w trakcie przygotowywania. W ciągu najbliższych kilku lat planuje się w rejonie wykorzystać 30 mln euro.

Jak podkreśla Donata Ašmankevičienė, kierowniczka wydziału inwestycji i planowania strategicznego, zgodnie ze strategią funkcjonalnej strefy regionu wileńskiego samorząd rejonu solecznickiego realizuje projekty z zakresu turystyki, rozwoju kompetencji, gospodarki wodno-ściekowej i gospodarowania odpadami, budownictwa socjalnego i usług społecznych, edu-

kacji, zazieleniania przestrzeni oraz ochrony zdrowia. Wszystkie projekty planowane i realizowane mają długofalową perspektywę i wartość.

Kierowniczka zauważyła, że poziom dofinansowania projektów jest bardzo zróżnicowany. Dokładając 10–20 proc. środków z budżetu samorządu do ich realizacji, udaje się przyciągnąć do rejonu jeszcze większe, wielomilionowe inwestycje. Niestety, projekty związane z rozwojem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej są trudne nie tylko pod względem realizacji, ale także finansowo, ponieważ samorząd musi pokryć aż 50 proc. kosztów.

– Te projekty są bardzo potrzebne mieszkańcom, ponieważ dostawa wody i gospodarka ściekowa są nieodłączną częścią codziennego życia, jednak finansowanie jest dla samorządu bardzo niekorzystne. Dlatego liczymy na wsparcie. Jesteśmy zainteresowani ich prawidłową realizacją, ale jednocześnie dostrzegamy czynnik ryzyka – powiedział mer Zdzisław Palewicz.

Jako obiekty wyjątkowe wicemer Józef Rybak wymienił utworzenie Centrum Nauki w Jaszunach oraz adaptację oficyny Republiki Pawłowskiej do celów turystycznych. Obiekty są specyficzne pod względem treści i koncepcji, ale ważne nie tylko dla rejonu solecznickiego, lecz także dla całego regionu wileńskiego, aspirując do roli centrów przyciągających odwiedzających.

W dziedzinie turystyki planuje się również udostępnienie do zwiedzania zamku w Norwiliskach, stworzenie przestrzeni rekreacyjnej i wypoczynkowej przy Centrum Rekreacji i Biznesu w

Ejszyszkach, organizację warsztatów edukacyjnych w Solecznikach. Ważne z punktu widzenia turystów są także projekty zagospodarowania parku dworskiego w Jaszunach oraz stawu i zalesionego terenu w Małych Solecznikach.

W obszarze gospodarki wodno-ściekowej planuje się rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej; wnioski będą składane przez spółki UAB „Tvarkyba”, UAB „Eišiškių komunalinis ūkis” oraz UAB „Vilniaus vandenys”.

W sferze społecznej ogłoszono konkurs na budowę mieszkań chronionych, projektowane są domy grupowego zamieszkania, rozbudowywany jest fundusz mieszkań socjalnych, a także tworzone są warsztaty społeczne. Zgodnie ze strategią funkcjonalnej strefy regionu wileńskiego buduje się nowe pomieszczenia w przedszkolu „Bajka”, realizowane są inne projekty.

Podczas spotkania z wiceministrem Vaidotasem Jakštase omawiano trudności i problemy pojawiające się podczas przygotowania i realizacji projektów, związane m.in. z organizacją procedur zamówień publicznych, nabywaniem i przekazywaniem gruntów spółkom samorządowym, a także z redystrybucją zaoszczędzonych środków z jednych projektów na inne, w celu osiągnięcia bardziej efektywnych rezultatów.

Po spotkaniu w samorządzie wiceminister Jakštas wraz z wicemerem Józefem Rybakiem odwiedzili miejsca przyszłej realizacji projektów: staw w Małych Solecznikach, park przy dworku w Jaszunach, teren planowanej budowy Centrum Nauki oraz Republikę Pawłowską.

Tradycyjne znicze upamiętniające dawców organów w Solecznikach

Szlachetne decyzje

Soleczniki dołączyły do inicjatywy stowarzyszenia „Gyvasis” i, oddając hold dawcom organów, w piątek, 3 października, zapalili znicze.

Przedstawiciele Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego wspólnie z pracownikami Solecznickiego Biura Zdrowia Publicznego oraz So-

lecznickiej Biblioteki Publicznej zapalili znicze, przypominające, że chorzy otrzymujący organ od dawcy obchodzą niejako podwójne urodziny, a bliscy osób, które ofiarowały swoje organy, uratowali nie tylko życie oczekującego pacjenta, lecz także podarowali nową nadzieję.

Obecnie na przeszczep or-

ganów czeka czterech mieszkańców rejonu solecznickiego – trzech na nerkę i jeden na wątrobę.

W akcji udział wzięła także specjalistka wydziału zarządzania majątkiem Karolina Zimińska. Kilka lat temu jej bliscy stracili męża, ojca, brata i syna, którego organy zdecydowali się podarować innym.

– Moja kuzynka i bliscy jej męża w trudnej chwili podjęli niezwykle szlachetną decyzję – uratowali trzy życia, ofiarując organy zmarłego członka ro-

Każda osoba, która za życia nie wyraziła sprzeciwu, może zostać dawcą narządów po śmierci. Jest to związane z obowiązującą zasadą zgody domniemanej. Pobieranie narządów od zmarłych dawców odbywa się po stwierdzeniu śmierci mózgu lub nieodwracalnego zatrzymania krążenia. Wiek nie jest bezwzględnym przeciwwskazaniem do dawstwa – narządy mogą być pobierane od dawców w różnym wieku, a ich przydatność ocenia zespół medyczny w każdym indywidualnym przypadku.

dziny. To niezwykle trudny wybór w obliczu tragedii i straty – podarować życie tam, gdzie w danym momencie jest ono najbardziej potrzebne – mówi Ka-

rolina. Od godziny 10.00 aż do późnego wieczora na głównym placu miasta płonęły znicze, przypominające o szlachetnym ratowaniu innych istnień.

Miejsce nie tylko dla handlu

(Dokończenie ze str. 1)

W uroczystym otwarciu rudomińskiego targowiska wzięło udział nie tylko kierownictwo Samorządu Rejonu Wileńskiego, ale i Samorządu Rejonu Solecznickiego. Bo projekt został zrealizowany wspólnie przez oba sąsiadujące samorządy w ramach unijnego programu.

Współpraca samorządów

Renowacja targowiska w Rudominie została zrealizowana zgodnie ze strategią rozwoju strefy funkcjonalnej „Soleczniki+”, finansowaną ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, budżetu państwa oraz Samorządu Rejonu Wileńskiego. Wartość projektu – 3,4 mln euro, z czego 2,4 mln euro skierował na projekt Samorząd Rejonu Wileńskiego.

Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonał mer rejonu wileńskiego Robert Duchniewicz, dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego Grzegorz Jurgo i administrator rynku – Artur Danulewicz, dyrektor spółki „Nemėžio komunalininkas”. „To jeden z najważniejszych projektów infrastrukturalnych w naszym rejonie w ostatnich latach, którego cel – stworzenie komfortowej, nowoczesnej i dostępnej przestrzeni dla każdego, miejsca nie tylko dla handlu, ale i dla spotkań społeczności” – podkreślił mer rejonu wileńskiego.

Rita Tamašunienė „matką chrzestną” projektu

Grzegorz Jurgo, dyrektor Administracji Samorządu Rejonu Solecznickiego, podziękował za współpracę i pomyślną realizację projektu: „Kilka lat temu, korzystając ze środków Unii Europejskiej, rozpoczęliśmy realizację projektu Soleczniki+. Teraz, w imieniu mera rejonu solecznickiego Zdzisława Palewicza, pragnę pogratulować tak pięknego zakończenia projektu – otwarcia targowiska w Rudominie. Życzę, aby to miejsce przynosiło radość zarówno mieszkańcom, jak i handlowcom. Bądźcie konkurencyjni. Niech każdy znajdzie tu coś do kupienia i do zaoferowania”.

Na otwarcie rudomińskiego targowiska przybyło wielu gości, m.in. ministra sprawiedliwości Rita Tamašunienė, która jest nazywana „matką chrzestną” pomyślnie zrealizowanego projektu, minister spraw wewnętrznych Władysław Kondratowicz, posłowie, wicemer rejonu wileńskiego Edyta Tamošiūnaitė, radni, starosta gminy Rudomino Józef Szatkiewicz.

Podczas otwarcia zagrała Kapela „Sutaras”. Na przybyłych, małych i dużych, czekało wiele atrakcji.

Nowoczesna infrastruktura

Teren targowiska został całkowicie przebudowany: postawiono pawilony stacjonarne, zadane stoiska, zadbano o in-

frastrukturę do handlu z samochodów. Ogółem urządzono 238 stanowisk handlowych, z czego 12 pawilonów będzie czynnych nieprzerwanie, niezależnie od

godzin otwarcia targowiska. Infrastrukturę dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych, odnowiono chodniki i urządzono ścieżki dla pieszych.

Rynek podzielony został na siedem stref handlowych – handlu artykułami spożywczymi i niespożywczymi, różnymi sadzonkami i roślinami, sprzętem i produktami rolniczymi, zwierzętami hodowlanymi i drobiem. Pojawiło się około 150 miejsc parkingowych, stojaki na rowery, studzienki z wodą pitną i ławki. Targowisko wyposażono

pierwszy wykonawca ogłosił upadłość. Później prace przejęła firma „Arvūnas”, która wygrała przetarg publiczny. Otwarcie targowiska opóźniło się również z powodu dostawy od producenta paneli potrzebnych do budowy pawilonów handlowych.

Zarządza targowiskiem spółka „Nemėžio komunalininkas”. Handlowcy proszeni są o kontakt z administratorem w celu rezerwacji miejsc: info@nkom.lt, numer telefonu +370 603 91 344.

Na podst. vrs.a.lt, inf. wł.

Przytulne i komfortowe warunki

(Dokończenie ze str. 1)

Nowo wybudowany budynek o powierzchni 256 m kw. jest przystosowany dla dziesięciu mieszkańców – urządzono w nim 8 pokoi jednoosobowych i 1 dwuosobowy. Placówka jest wyposażona w nowoczesny system ogrzewania, meble oraz cały niezbędny sprzęt AGD, zapewniając przytulne i komfortowe warunki mieszkaniowe.

Spółeczność nowego domu i zgromadzonych gości przywitała Krystyna Boroszko, radna Samorządu Rejonu Wileńskiego z ramienia Akcji Wyborczej Polaków na Litwie - Związku Chrześcijańskich Rodzin, przewodnicząca Komitetu Zdrowia, Rodziny

i Spraw Społecznych. Wicemer Algis Vaitkevičius wręczył społeczności nowego grupowego domu mieszkalnego obraz autorki Bożeny Naruszewicz. Natomiast piosenkarka Katarzyna Zvonkuvienė podarowała mieszkańcom występ muzyczny.

Dom mieszkalnictwa grupowego jest częścią projektu „Rozwój usług mieszkaniowych i zajęć dla osób z niepełnosprawnością intelektualną i (lub) psychiczną w rejonie wileńskim”. Celem projektu jest stworzenie warunków niezbędnych do skutecznego i zrównoważonego przejścia od opieki instytucjonalnej do wspólnotowych usług mieszkaniowych i usług zaję-

ści świadczonych w społeczności, które wspierają samodzielność i wszechstronne uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym.

Projekt przewiduje utworzenie w rejonie wileńskim dwóch nowo wybudowanych grupowych domów mieszkalnych (20 miejsc) oraz Centrum Aktywności Diennej z warsztatami społecznymi (32 miejsca). Działalność centrum obejmie uprawę roślin leczniczych, przypraw, kwiatów i drzew owocowych, pakowanie suszonych roślin, układanie bukietów, wypłacanie palm wielkanocnych oraz tworzenie pamiątek. Działalność w grupowych domach mieszkalnych będzie prowadzić budżetowa instytucja Samorządu Rejonu Wileńskiego – Dom Opieki Społecznej w Podbrzeziu. Pierwszy grupowy dom mieszkalny w ramach tego projektu został otwarty w Pikieliszkach (gmina

Rzesza) pod koniec 2024 roku. Na realizację projektu przeznaczono 1,066 mln euro z funduszy Unii Europejskiej, a środki samorządu wyniosły 1,5 mln euro.

Na realizację projektu przeznaczono 1,066 mln euro z funduszy Unii Europejskiej, a środki samorządu wyniosły 1,5 mln euro.

Połączył nas wszystkich polonez...

(Dokończenie ze str. 1)
który łączył narody”, przygotowanego przez Zespół Pieśni i Tańca „Ojcowizna” i chór „Ojczyzna” z Węgorzewa, przy współudziale zespołu „Vaiva” działającego przy Centrum Kultury w Nowej Wilejce.

Na scenie zapanował prawdziwy duch Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Brzmiały polonezy i pieśni patriotyczne, ale też litewskie melodie ludowe w aranżacjach bohatera tego roku. Chór „Ojczyzna” pod batutą Ryszarda Zabłotnego zmierzył się z wyjątkowym wyzwaniem – zaśpiewania po litewsku. Publiczność nagrodziła ich owacjami, podobnie jak zespół „Vaiva”, który urzekł tańcem *Bitutė*, pełnym lekkości i wdzięku.

Cztery grupy taneczne „Ojcowizna” – przygotowane przez choreografów: Erwina Mieczkowskiego, Teresę Andruszkiewicz i Olę Walentynowicz – zaprezentowały poloneza w różnych odsłonach: od dostojnego – dworskiego po młodzieńczą radość i energię. Wszystko to przy akompaniamencie kapeli pod kierunkiem Krzysztofa Stankiewicza.

Wśród licznie zebranej publiczności była obecna ministra sprawiedliwości Republiki Litewskiej Rita Tamašunienė, która w serdecznym przemówieniu nawiązała do wspólnej przeszłości Polski i Litwy oraz do dziedzictwa, które łączy oba narody – nie tylko poprzez historię, lecz także przez kulturę i sztukę.

Ten wyjątkowy wieczór mógł

dojść do skutku dzięki współpracy ludzi i instytucji, które od lat wspierają polskie inicjatywy na Litwie. Patronat nad koncertem objęło Stowarzyszenie „Wspólnota Polska” – Oddział w Węgorzewie, którego prezes Wiesław Pietrzak z entuzjazmem poparł pomysł uczczenia rocznic obu kompozytorów. Wsparcia udzieliły także: Centrum Kultury w Niemenczynie, Centrum Kultury w Nowej Wilejce i Dom Kultury Polskiej w Wilnie, a nad częścią edukacyjną projektu czuwają Centrum Polonistyki Uniwersytetu Wileńskiego, Związek Nauczycieli Polskich Szkół na Litwie „Macierz Szkolna” oraz Filia Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie.

Ale to nie koniec muzycznej podróży. Koncert w Nowej Wilejce

był dopiero pierwszym przystankiem – wkrótce zabrzmi on również w Gołdapi, Giżycku i Węgorzewie, gdzie artyści ponownie opowiedzą historię, której nuty splatają się z pamięcią i sercem.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja i quiz, zaplanowane na 28 października w Filii Uniwersytetu w Białymstoku w Wilnie. O Ogińskim i Čiurlionisie opowiedzą dr Regina Jakubenas i dr Monika Haber z Uniwersytetu Wileńskiego oraz prof. Jan Połowianin, który połączy się z uczestnikami online. W wydaniu wezmą udział uczniowie starszych klas polskich szkół na Litwie, by odkrywać, jak wiele nas wszystkich łączy.

— Ogiński był symbolem dawnej szlacheckiej Polski, Čiurlionis

– nowoczesnej, artystycznej Litwy. Razem tworzą most między tradycją a nowoczesnością, między sercami dwóch narodów – podsumowali organizatorzy.

I rzeczywiście, tego wieczoru polonez połączył nas wszystkich. Wspólna muzyka, wspólne dziedzictwo, wspólna pamięć – to najpiękniejszy dowód, że mimo upływu lat duch Ogińskiego i Čiurlionisa wciąż unosi się nad nami, niosąc przesłanie jedności i wdzięczności za to, że możemy być razem.

Zadanie dofinansowane w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą w 2025 roku.

**Wioletta Leonowicz,
Jadwiga Stefanowicz
Fot. archiwum Ojcowizny**

Przychodnia w Solecznikach zmienia swoje oblicze

Efekt przerósł wszelkie oczekiwania

Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Solecznikach zmienia swoje oblicze, aby zapewnić pacjentom lepszą jakość usług i bardziej komfortowe warunki pracy personelowi – odnowiono pomieszczenia na drugim piętrze, rozpoczęto remont na parterze.

Jak podkreśla Liana Rybak, dyrektorka Centrum Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Solecznikach, remont jest wynikiem wspólnej pracy. Inicjatywę mera rejonu sołecznickiego Zdzisława Palewicz, mającą na celu odnowienia przychodni i podniesienia jej prestiżu, poparła Rada Samorządu Rejonu Solecznickiego, przyznając środki finansowe na remont. Pomieszczenia na drugim piętrze przychodni zostały wyremontowane etapami: trzy gabinety stomatologiczne, gabinet higieny jamy ustnej, gabinet położniczo-ginekologiczny, gabinet pediatrii, cztery dwuosobowe gabinety lekarza rodzinnego, laboratorium i sala zabiegowa, pracownia diagnostyki funkcjonalnej i USG, korytarz oraz sanitariaty dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych i

rodzin z małymi dziećmi. W całości odnowiono sieci inżynierskie, wykonano remont ścian, sufitów i podłogi, zainstalowano nowe kaloryfery i oszczędne oświetlenie. Ponadto została odnowiona część pomieszczeń na trzecim piętrze. Pacjentów witają jasne i przytulne wnętrza. Wartość prac wynosi 144 tys. euro.

— Już teraz słyszymy pozytywne opinie od pacjentów. To dla nas niezwykle ważne, bo dbamy o to, aby mieszkańcy rejonu, którzy zwracają się do nas z problemami zdrowotnymi, czuli się u nas komfortowo. Obecnie na korytarzach nie ma jeszcze ławek, ale to tylko kwestia czasu. Zadbamy o to, aby oczekiwanie na wizytę było komfortowe – mówi Rybak. — Remont wymagał czasu i cierpliwości, a efekt przerósł wszelkie oczekiwania – stwarzamy nowoczesną, przyjazną pacjentom przychodnię, a personelowi komfortowe warunki pracy”. Rybak dziękuje merowi rejonu sołecznickiego i Radzie za przyznanie 144 tys. euro na prace remontowe.

Kilka tygodni temu ruszył remont pomieszczeń na pierwszym

piętrze przychodni. Odnowiane jest główne wejście, hol i recepcja, a także zaplecze sanitarne, trzy gabinety lekarza rodzinnego, gabinet fizjoterapeutyczny oraz gabinety fizjoterapeuty i terapeuty zajęciowego. Wartość prac wynosi 176 tys. euro. Prace te są realizowane ze środków funduszy strukturalnych Unii Europejskiej w ramach tworzenia Rejonowego Centrum Zdrowia Rejonu Solecznickiego.

Obecnie wejść do polikliniki można przez boczne wejście, gdzie przy schodach znajduje się podjazd, dzięki czemu osoby niepełnosprawne i matki z dziećmi w wózkach nie będą miały problemów z wejściem do przychodni. Recepcja została przeniesiona do byłej recepcji przychodni dla dzieci, a lekarze pracują w pomieszczeniach na drugim i trzecim piętrze. Przewiduje się, że na początku przyszłego roku recepcja będzie już odnowiona.

Po zakończeniu remontu na pacjentów będą czekały piękniejsze i komfortowe pomieszczenia odnowionej przychodni.

Na podst. salcininkai.lt

Tydzień Seniora w Centralnej Bibliotece Samorządu Rejonu Wileńskiego

W przyjaznej atmosferze

Na początku października w Centralnej Bibliotece Samorządu Rejonu Wileńskiego odbył się „Tydzień Seniora”, który zaprosił osoby starszego pokolenia do wspólnego spędzenia czasu, dzielenia się swoimi historiami oraz zdobywania nowej wiedzy.

2 października seniorzy zebrali się w bibliotece na spotkaniu „Popołudnie wspomnień przy herbach: historie naszej ziemi”. W przyjaznej atmosferze wybrzmiały pełne ciepła opowieści o dzieciństwie, młodości, życiowych radościach i trudnościach. Uczestnicy mówili nie tylko o dobrych wspomnieniach, ale też o trudniejszych chwilach, dzielili się refleksjami o teraźniejszości oraz planami na przyszłość. Okazało się, że nasi seniorzy są niezwykle aktywni, twórczy i mają wiele pasji oraz pomysłów. Wspólne chwile przy herbach w ciepłej atmosferze przyniosły uczestnikom wiele radości.

7 października biblioteka zaprosiła na zajęcia praktyczne „Nowoczesny senior: uczymy się korzystać z telefonu i e-usług”. Podczas spotkania omówiono najważniejsze pytania, jakie pojawiają się przy rozpoczynaniu korzystania z urządzeń elektronicznych. Seniorzy dowiedzieli się, jak bezpiecznie płacić przez Internet, korzystać z usług e-zdrowia, obsługiwać dokumenty elektroniczne oraz przygotować nowy komputer do pracy. Bibliotekarze starali się odpowiedzieć na każde nurtujące pytanie, udzielając prostych, jasnych i praktycznych wskazówek.

Spotkania te po raz kolejny pokazały, że biblioteka to nie tylko dom książki, ale także przestrzeń spotkań społeczności, wiedzy i rozmów. Dobra atmosfera, przyjazne dyskusje oraz zdobycie nowych umiejętności – to właśnie to, co seniorzy wynieśli z wydarzeń w ramach Tygodnia Seniora.

W stolicy

Festiwal „Mechanizmy Wilna”

Organizowany przez Samorząd m. Wilna i platformę „Nekivaizdinis Vilnius” (Wilno inaczej) festiwal „Mechanizmy Wilna” wraca z przystupem! W dniach 10-12 października zaprasza, by nie tylko zobaczyć, jak funkcjonuje organizm Wilna, ale też doświadczyć tajemniczych dźwięków świata stołecznej infrastruktury.

Każdego dnia Wilno funkcjonuje w niewidocznym rytmie pracy. Rozległa sieć infrastruktury nieustannie – w cyklu 24/7 – wytwarza energię, oczyszcza wodę, przewozi pasażerów, w tym samolotami oraz wykonuje wiele innych zadań. W programie festiwalu – nieoczekiwane wycieczki, projekcje audio w lokalizacjach przemysłowych oraz gra orientacyjna. Na uczestników czeka wycieczka połączona z czynem społecznym, zapoznanie się z popularnymi punktami wymiany przedmiotów DĖK'ui, specjalnie oświetlone mosty nad Wilią, noc w elektrowni, przymierzanie kostiumów strażackich i inne wyjątkowe doświadczenia.

Nowością festiwalu są projekcje audio „Ścieżki dźwiękowe Wilna”. Podstawą tego wyjątkowego doświadczenia jest autentyczny dźwięk nagrany bezpośrednio z dziesięciu głównych mechanizmów miasta. Nieprzetworzone dźwięki turbin, transportu i systemów oczyszczania powierzono trzem artystom dźwiękowym: Ma-

tasowi Samulionisowi, Andriusowi Šiurisiowi i Ignasowi Šoliūnasowi, którzy we współpracy z Centrum Innowacji Muzycznych Litewskiej Akademii Muzyki i Teatru stworzyli trzy wyjątkowe przestrzenne ścieżki dźwiękowe. Każda z nich

stanowi dźwiękową interpretację życia miasta w jednym z trzech głównych tematów: mobilności, ekosystemu energetycznego i odrodzenia.

W drugi weekend października przedsięwzięcia otworzą dla wilnian i gości miasta swoje podwoje, oferując bezpłatne wycieczki, podczas których zaprezentują kulisy swojej działalności: „Gijos” nie tylko zaprosi na spacer po „wileńskim potworze” – Wileńskiej Elektrowni Ciepłej nr 2 i zapoznanie się z ekosystemem energetycznym miasta, ale też do udziału w wycieczce „Noc w elektrowni”; „Vilniaus vandenys” z kolei umożliwi wejście do „Mekki” czystych wód głębinowych – stacji wodnej w Antavilii oraz Wileńskiej Oczyszczalni Ścieków; „Grinda” natomiast za-

prosi do spotkania ze zwierzętami mieszkającymi w Wileńskim Schronisku dla Zwierząt.

Druga ekipa Wileńskiego Zarządu Straży Pożarnej zaprezentuje zwiedzającym, jak wyglądała codzienność najstarszej jednostki straży pożarnej w Wilnie. Każdy chętny będzie mógł przymierzyć specjalne ubranie strażaka i poczuć, ile wysiłku wymaga obsługa podstawowego narzędzia strażackiego – węża strażackiego.

Po raz pierwszy będzie można trafić na wileńskie lotnisko, ale nie do tradycyjnego terminalu odlotów czy przylotów, ale na zamknięty teren lotniska, jak również – do ID Vilnius – Centrum Danych m. Wilna, które zajmuje się rozwojem cyfrowych danych miejskich, rozwiązań 3D oraz technologii bezałogowych statków powietrznych, jak też – do stref magazynowych przedsiębiorstwa „Stebulė”, które dba o zieleńce w stolicy czy do Instytutu Lotnictwa im. Antanasa Gustaitisa, by posłuchać opowieści o samolotach i najnowocześniejszych technologiach kosmicznych.

Podczas festiwalu zostaną również otwarte trzy ważne ośrodki pomocy Caritas Archidiecezji Wileńskiej: służba społeczna, centrum społeczne „Bėtania” oraz warsztaty produkcji świateł, czyli miejsca, w których po cichu działa jeden z najważniejszych mechanizmów Wilna – troska o człowieka.

Zakończono rekonstrukcję Szosy Niemenczyńskiej

Zakończono rekonstrukcję głównej arterii komunikacyjnej Wilna w kierunku na Niemenczyn i Święciany – Szosy Niemenczyńskiej. Podczas symbolicznej uroczystości zakończenia prac zaprezentowano zrekonstruowany odcinek o długości 5,7 km od ul. Kairėnų do granicy Wilna. Ulica została poszerzona z dwóch do czterech pasów ruchu, a na całej jej długości urządzono ścieżkę dla pieszych i rowerzystów.

Szosa została zrekonstruowana na zlecenie Samorządu m. Wilna i Ministerstwa Komunikacji. Projekt zrealizowała firma budowlana „Eurovia Lietuva”. Projekt rekonstrukcji Szosy Niemenczyńskiej przygotował zespół projektantów firmy „Vilniaus vystymo kompanija”.

„To strategiczna arteria, ważna zarówno dla codziennego ruchu, jak i w sytuacjach ekstremalnych. Cieszę się, że inwestycje państwowe – ponad 12 mln euro z Programu Utrzymania i Rozwoju Dróg – pomogły zrealizować

ten długo oczekiwany projekt” – powiedział minister komunikacji Juras Taminskas.

Na zrekonstruowanym odcinku wytyczono trzy ulice łączące, urządzono pięć skrzyżowań regulowanych sygnalizacją świetlną oraz rondo przy ul. Balžio. Urządzono również trzy regulowane przejścia dla pieszych, oświetlenie ulic oraz ścieżek dla pieszych i rowerzystów. By ułatwić komunikację środkami transportu publicznego, na zrekonstruowanym

odcinku odnowiono istniejące i urządzono nowe przystanki autobusowe. W celu zapewnienia komfortu okolicznych mieszkańców zainstalowano ekrany dźwiękochłonne. Na całym odcinku wytyczono ścieżkę dla pieszych i rowerzystów o szerokości 4,5 m.

Wartość prac związanych z rekonstrukcją Szosy Niemenczyńskiej – 26,18 mln euro. Prace związane z rekonstrukcją rozpoczęto w marcu 2024 r. i zakończono we wrześniu 2025 roku.

Międzynarodowe uznanie dla seniorów z Wilna

Zainicjowana w tym roku inicjatywa czytania przez seniorów bajek w stołecznych żłobkach-przedszkolach znalazła się wśród najlepszych w konkursie Europejskiej Nagrody Usług Społecznych 2025.

W kategorii „Kompetencje w zakresie starzenia się i opieki długoterminowej” rywalizuje łącznie osiem projektów. O tym, który z nich zostanie zwycięzcą, zadecyduje komisja, a część punktów zostanie przyznana na podstawie publicznie oddanych głosów poparcia. Głosować na projekty można do 24 października.

W pierwszej kategorii głosowania „Ageing and Long-Term Care Excellence Award” należy wybrać projekt zatytułowany „Connecting Generations through Fairy Tales”. Każda osoba może zagłosować tylko raz.

„Opowiadając bajki, seniorzy czują się potrzebni – chętnie angażują się w działalność twórczą, odświeżają zapomniane nieco umiejętności komunikacyjne i doświadczenia szczerej uwagi ze strony dzieci. Pomaga to wzmocnić samoocenę seniorów i urozmaica codzienną rutynę. Oprócz tego czytanie bajek staje się bardzo treściwą formą wolontariatu, która pomaga ćwiczyć pamięć i zachęca do komunikacji między dziećmi a seniorami” – mówi dyrektorka Domu Opieki Społecznej w Fabianiszkach Anželika Žolnerukaitė.

Mieszkający w tym domu seniorzy przynajmniej raz w tygodniu odwiedzają stołeczne żłobki-przedszkola i czytają dzieciom bajki. Od początku roku w akcji tej wzięło udział 22 seniorów, którzy odwiedzili wspólnie aż 25 placówek przedszkolnych w Wilnie.

Žolnerukaitė podkreśla, że seniorzy są bardzo zadowoleni z nominacji do nagrody: „Seniorzy chcą, by ich doświadczenie dotarło do jak największej liczby osób – by również inni seniorzy zobaczyli, ile radości i sensu daje czytanie bajek i wolontariat w przedszkolach”.

Przyznawana co roku Europejska Nagroda Usług Społecznych doceniana wyjątkowe osiągnięcia w tej dziedzinie, zwraca uwagę na skuteczne nowe metody i niezwykłą, nieustanną pracę osób zarządzających, finansujących, planujących i świadczących publiczne usługi społeczne.

Zwycięski projekt zostanie ogłoszony 13 listopada podczas ceremonii wręczenia nagród w Madrycie (Hiszpanii).

Zaprezentowano nowe laboratorium językowe

W Progimnazjum im. księcia Giedymina w Wilnie zaprezentowano laboratorium językowe. Zostało wdrożone już w ponad 120 szkołach kraju i zasadniczo zmienia proces nauczania języków obcych. Projekt zapewnia uczniom więcej praktyki, a nauczycielom – zaawansowane narzędzia do codziennej pracy.

W wydarzeniu wzięli udział ambasador Kanady, szef Narodowej Agencji Oświaty, dyrektorzy szkół, goście zagraniczni oraz przedstawiciele społeczności miasta. Po oficjalnych powitaniach mieli okazję sami wziąć udział w lekcji i sprawdzić, jak laboratorium działa w rzeczywistym procesie edukacyjnym.

Do tej pory podczas tradycyjnych lekcji każdy uczeń miał zaledwie 1–2 minuty na wypowiedź, natomiast laboratorium językowe wydłuża ten czas do 15–20 minut. To, co wcześniej było dostępne tylko w szkołach prywatnych, obecnie jest dostępne dla wszystkich uczniów na Litwie. System pozwala na zróżnicowanie zadań w zależności od poziomu umiejętności, daje nauczycielowi możliwość obserwowania pracy klasy w czasie rzeczywistym i szybszego reagowania na potrzeby uczniów.

Projekt ten to nie tylko wdrożenie technologii – to też długoterminowa inwestycja we wzmocnienie kompetencji nauczycieli. Laboratorium umożliwia łączenie nauczania języków z innymi przedmiotami, a konsekwentny rozwój technologii i integracja sztucznej inteligencji zapewnią w przyszłości jeszcze bardziej spersonalizowane i angażujące doświadczenie edukacyjne.

Laboratorium językowe nie tylko zapewnia uczniom więcej praktyki, ale też ułatwia pracę nauczycielom. Pozwala ono na przeglądanie zadań i zapisów wszystkich uczniów w czasie rzeczywistym, szybką identyfikację najczęściej popełnianych błędów oraz śledzenie postępów. Funkcje automatycznej oceny i statystyki umożliwiają bardziej efektywne planowanie lekcji i poświęcenie większej uwagi indywidualnej informacji zwrotnej.

Laboratorium udowodniło już swoją skuteczność za granicą. Badania przeprowadzone we Włoszech wykazały, że ponad 85 proc. uczniów było zadowolonych z procesu nauczania, natomiast w Arabii Saudyjskiej w ciągu czterech miesięcy średni poziom osiągnięć językowych wzrósł więcej niż o jeden poziom CEFR. Wyniki pokazują, że rozwiązanie to rozwija umiejętności i zwiększa pewność siebie uczniów.

Prognoza pogody na tydzień						
Czwartek 9 października	Piątek 10 października	Sobota 11 października	Niedziela 12 października	Poniedziałek 13 października	Wtorek 14 października	Środa 15 października
11°C	13°C	12°C	13°C	10°C	10°C	11°C
7°C	9°C	6°C	8°C	6°C	4°C	4°C
Księżyc: X 07 PEENIA X 13 OSTATNIA KWADRA X 21 NÓW X 29 1 KWADRA						

KALENDARZ CODZIENNY

Czwartek, 9 października
Światowy Dzień Poczty
Słońce: wsch. – 7.33, zach. – 18.39
Długość dnia – 11 godz. 06 min.
Arnolda, Atanazji, Dionizego, Jana

Piątek, 10 października
Św. Daniel i towarzysze
Światowy Dzień Zdrowia Psychicznego
Słońce: wsch. – 7.35, zach. – 18.36
Długość dnia – 11 godz. 01 min.
Daniela, Franciszka, Jana, Leona

Sobota, 11 października
Światowy Dzień Opieki Paliatywnej i Hospicjów
Słońce: wsch. – 7.37, zach. – 18.34
Długość dnia – 10 godz. 57 min.
Aldony, Emila, Marii, Zenaidy

Niedziela, 12 października
Międzynarodowy Dzień Reumatyzmu
Słońce: wsch. – 7.39, zach. – 18.31
Długość dnia – 10 godz. 52 min.
Edwina, Eustachego, Maksymiliana

Poniedziałek, 13 października
Międzynarodowy Dzień Ograniczania Skutków Katastrof
Słońce: wsch. – 7.41, zach. – 18.29
Długość dnia – 10 godz. 48 min.
Daniela, Edwarda, Honoraty, Magdaleny, Mikołaja, Wacława

Wtorek, 14 października
Światowy Dzień Normalizacji
Słońce: wsch. – 7.43, zach. – 18.26
Długość dnia – 10 godz. 43 min.
Alana, Bernarda, Dominika, Kaliksta, Małgorzaty, Witalii

Środa, 15 października
Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi
Światowy Dzień Białej Laski
Dzień Dziecka Utraconego (Dzień Pamięci Dzieci Nienarodzonych i Zmarłych)
Słońce: wsch. – 7.45, zach. – 18.24
Długość dnia – 10 godz. 39 min.
Brunona, Drogostawa, Filipa, Jadwigi, Leonarda, Teresy

9 PAŹDZIERNIKA
1852 – urodził się Emil Hermann Fischer, niemiecki chemik, laureat Nagrody Nobla z 1902 za badania nad cukrami i purynami (zm. 1919).
1972 – urodziła się Elżbieta Cherezińska, pisarka, teatrolog, (*Legion, Korona śniegu i krwi, Harda*).

10 PAŹDZIERNIKA
1922 – zmarł Mieczysław Jaroński, wirtuoz skrzypiec, prof. konserwatorium w Odessie (ur. 1861).
– rozpoczęły się pierwsze powszechne wybory do litewskiego Sejmu (10-11 X).

2012 – zmarł Jerzy Jaroński, reżyser teatralny, pedagog, tłumacz i dramaturg, określany jako „jeden z najważniejszych reżyserów teatralnych w polskim teatrze powojennym”, członek PAU (ur. 1929).

11 PAŹDZIERNIKA
1922 – został zawarty rozejm w wojnie grecko-tureckiej. Grecy ewakuowali swoje wojska z terenów wciąż zajmowanych, czyli Tracji Wschodniej i Cieśniny Bosfor.

1942 – urodził się Amitabh Harivansh Bachchan, kulturowy indyjski aktor (*Jai z Zemsty i prawa (Sholay)*), „Yash” z *Czasem słońce, czasem deszcz*), producent.

1962 – rozpoczął obrady II Sobór Watykański, podjęte decyzje zmieniły oblicze Kościoła katolickiego (zakończył się 8 XII 1965); inicjator – papież Jan XXIII.

12 PAŹDZIERNIKA
1322 – Szkoci pod wodzą króla Roberta I pokonali wojska króla Anglii Edwarda II w bitwie pod Old Byland – obronili niepodległość.
1492 – po 70 dniach żeglugi Krzysztof Kolumb, na czele flotyli złożonej z trzech statków, dopłynął do wysp nazwanych później Wyspami Bahama – data odkrycia Ameryki. W Ameryce – Columbus Day, święto narodowe w Hiszpanii.

13 PAŹDZIERNIKA
1942 – Wojna na Pacyfiku: pierwsze oddziały amerykańskie wylądowały na Guadalcanal (Wyspy Salomona).

2021 – Papież Franciszek podpisał osiem dekretów w tym dekret uznający cud za wstawiennictwem Albino Lucianiego (Jana Pawła II), co oznacza w późniejszym czasie jego beatyfikację.

14 PAŹDZIERNIKA
1992 – Naczelny archiwista państwowy Rosji Rudolf Pichoja przekazał prezydentowi Lechowi Wałęsie kopie dokumentów dotyczących zbrodni katyńskiej.

15 PAŹDZIERNIKA
1654 – Poświęcono kościół św. Teresy w Wilnie.

WI. P.

** OSTATNIA STRONA ** OSTATNIA STRONA **

Mit czerwonego wina. Kardiolog: alkohol nie powinien być zalecany

Napoje alkoholowe nie powinny być zalecane jako substytut sprawdzonych alternatyw zmniejszających ryzyko sercowo-naczyniowe – uważa kardiolog z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Zbigniew Gaciong.

W społeczeństwie wciąż potuluje mit czerwonego wina sugerujący, że regularne sięganie po ten trunek zmniejsza ryzyko chorób sercowo-naczyniowych. Podobnie mają również działać inne napoje alkoholowe, gdyż twierdzi się, że alkohol sam w sobie ma korzystny wpływ na serce.

Prof. Zbigniew Gaciong, kardiolog z Katedry i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Nadciśnienia Tętniczego i Angiologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego, przyznał, że można wyróżnić pewne mechanizmy korzystnego działania alkoholu na układ sercowo-naczyniowy.

Alkohol zwiększa ciśnienie tętnicze krwi

Na przykład rozszerza on naczynia krwionośne, co poprawia krążenie krwi. Podnosi także poziom tzw. dobrego cholesterolu we krwi (HDL) i ma właściwości przeciwzapalne oraz przeciwutleniające, co teoretycznie także jest korzystne dla serca. Alkohol zwiększa nawet wrażliwość na insulinę, co z kolei może chronić przed cukrzycą, jednak diabetolodzy nie zalecają swym chorym sięgania po czerwone wino.

Specjalista mówił o tym podczas niedawnej Ogólnopolskiej Konferencji „Polka w Europie”, zorganizowanej pod hasłem „Profilaktyka, diagnostyka, leczenie – medycyna wobec wyzwań przyszłości”.

– Trzeba pamiętać, że alkohol wykazuje także niekorzystne działanie, a przede wszystkim zwiększa ciśnienie tętnicze krwi – zaznaczył prof. Gaciong. Wykazano, że jedna porcja alkoholu (zawierająca 10 g czystego alkoholu, np. kieliszek wina), podnosi ciśnienie o 1,25 mmHg, a trzy porcje – o 4,9 mmHg. Im większe zatem spożycie alkoholu, tym większe ciśnienie tętnicze krwi.

Nadciśnienie najważniejszym czynnikiem ryzyka zgonów w skali światowej

Prof. Jacek Lewandowski, kardiolog z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz konsultant województwa mazowieckiego w dziedzinie hipertensjologii ostrzegł, że nadciśnienie jest najważniejszym czynnikiem ryzyka zgonów w skali światowej. Wyprzedza pod tym względem inne niekorzystne dla zdrowia czynniki, takie jak niewłaściwe odżywianie, zbyt duży poziom glukozy we krwi, zanieczyszczenia powietrza, otyłość i nadwagę, a także palenie tytoniu oraz podwyższone stężenie cholesterolu we krwi.

Osobom, które w ogóle nie sięgają po alkohol w żadnej po-

staci i w najmniejszych nawet ilościach, nie zaleca się rozpoczęcia picia w interesie zdrowia. Abstynenci nie muszą wypijać codziennie kieliszka wina, żeby zmniejszyć swoje ryzyko sercowo-naczyniowe. Wystarczy, że przestrzegają zdrowego stylu życia. – Sama abstynencja może poprawić rokowanie w niektórych chorobach – przyznał prof. Gaciong.

Pomimo danych epidemiologicznych nie ma dowodów na korzystny związek przyczynowy między piciem alkoholu a chorobami sercowo-naczyniowymi prof. Zbigniew Gaciong, kardiolog z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego

– Dlatego napoje alkoholowe nie powinny być zalecane jako substytut sprawdzonych alternatyw zmniejszających ryzyko sercowo-naczyniowe, takich jak dieta niskotłuszczowa, ćwiczenia i farmakoterapia – dodał.

Prof. Gaciong nie namawia jednak do abstynencji. Dopuszcza umiarkowane spożycie alkoholu. – Kiedy możesz kontrolować spożycie alkoholu – ocenił – kontrolujes również inne czynniki ryzyka sercowo-naczyniowego.

Innego zdania jest kierownik Katedry i Kliniki Psychiatrii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego prof. Marcin Wojnar. Jego zdaniem „nie ma bezpiecznej dawki alkoholu”.

Zbigniew Wojtasiński/PAP

ŚMIECH NA ZDROWIE

Rozmawia dwóch przyjaciół o polityce na świecie:

– Co tam nowego?
– NATO prowadzi wojnę z Rosją.

– I jak wygląda sytuacja?
– Rosja straciła kilka tysięcy żołnierzy, w tym elitarne oddziały VDV, ponad setkę helikopterów i samolotów, kilkadziesiąt czołgów, trzy jednostki pływające, wymieniałność waluty, Ikeę i McDonalda, a w perspektywie paru tygodni grozi jej bankructwo.

– A jak wygląda sytuacja NATO?
– A NATO jeszcze nie wkroczyło.

– Co jest najważniejsze w lesie?
– Papier toaletowy, zwłaszcza w iglastym...

– Jaka jest różnica między śniadaniem na kacu a przeszczepem?
– Żadna - albo się przyjmie, albo organizm odrzuci.

– Jak nazywa się samolot przewożący owce?
– Transportowiec.

– Zięć daje sprostowanie do gazety...
– Przepraszam moją teściową - powiedziałem jej, iż hamak mógłby jej posłużyć za biustonosz to nieprawda. To jej biustonosz mógłby posłużyć za hamak.

– Marian, dokąd tak pędzisz?
– Do domu, muszę ugotować obiad.
– A co, Helena chora?
– Nie, głodna!

Grenlandia, -60 °C. Eskimos wraca do igloo i ciągnie na sankach zamrażarkę.
– Po co ci to? - pyta żona. Przecież mamy mróz cały rok.
– No właśnie. Na dworze -60,

w domu -50, pod kołdrą -40, a w zamrażarce -20. Dzieci się trochę zagrzeją.

Żona do męża, gdy znalazła jego zaskórniaki:
– Skąd masz tak dużo pieniędzy?
– Oszczędzałem na prezent dla ciebie.
– Co? Ale dlaczego tak mało?!

Do sypialni wpada Mietek i woła do leżącej w łóżku żony:
– Ubieraj się szybko! Pożar!
Na to z szafy słychać przerażony męski głos:
– Meble! Ratujcie meble!

9 771648 531003